

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet fremsætter: Forslag til Lov om Oprettelsen af en Statskole for Kvinders Uddannelse til Lærereinder.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Goss): Jeg tillader mig at fremsætte for det høje Ting Forslag til Lov om Oprettelsen af en Statskole for Kvinders Uddannelse til Lærereinder.

Anvendelsen af kvindelige Lærerekræfter i Skolen, særlig i Almueskolen, er i høj Grad i Tiltagende. Som oplyst i Bemærkningerne, der ledsage Lovforslaget, er i de 12 Aar, der ere forløbne siden 1879, Antallet af ansatte Lærereinder vokset fra 606 til 1,429, og jeg antager, at alle ere enige om, at denne Bevægelse har tilført Skolen en Kraft, som man sætter Pris paa, idet vel alle ere enige om, at Undervisningen er et Felt, som ligger for Kvinden, hvis Benyttelse i den Retning ved Siden af mandlige Lærere, navnlig paa visse Omraader, er af stor Betydning. Staten har nu anerkendt denne Bevægelse og denne Anvendelse først i 1859 ved at skabe Lærereindeksamen, dernæst i 1867, da Lovgivningsmagten aabnede Udgang for Kvinder til Ansættelse i større Omfang, end der tidligere kunde være Tale om ved de offentlige Skoler, og endelig paa Finansloven ved at give Understøttelse til Lærereinders Uddannelse — Understøttelsen beløber sig for Øjeblikket til 15,000 Kr. — hvilken Uddannelse forudsættes at ske i private Kursus eller ved privat Undervisning. Det er min Opfattelse, at dermed har Staten ikke gjort nok, ikke gjort de Pligter Fyldest, den har lige over for de kvindelige Læreres Uddannelse; det er min Opfattelse, at der navnlig endnu savnes en systematisk ordnet Uddannelse ledet af Staten, som kan tjene som Mønster- og Normalskole, gennem hvilken Uddannelsen kan finde Sted paa den Maade, som findes pædagogisk rigtig. Det er et Forslag om Oprettelsen af en saadan Statskole, som her fremsættes. Det er selvfølgelig ikke Meningen dermed at fortrænge de private Kursus til Uddannelse af Lærereinder. Det er allerede udelukket ved den Begrænsning, med hvilken Forslaget fremsættes; men det er min

Overbevisning, at Oprettelsen af en saadan Anstalt vil være en meget betydningsfuld moralisk Støtte for de private Kursus ved at tjene dem som et Mønster, de kunne følge, og som de med større Kraft kunne sætte igennem, end de nu formaa, hvor altfor ofte — ikke ved Kursusbestyrerens Skyld — Resultatet bliver, at de unge Kvinder, der uddanne sig til Lærereinder, ere i høj Grad overanstrengte, fordi deres Uddannelse, som væsentlig er overladt deres eget Initiativ gaar for sig paa en Maade og med en Anspændelse af Kræfter, som ikke er sund, og som i hvert Tilfælde er pædagogisk urigtig. Regeringen har tidligere haft den Opfattelse, at der skulde oprettes en saadan Statskole for Uddannelse af kvindelige Lærere. Allerede for flere Aar tilbage, i Samlingen 1884—85, fremlagdes der et Forslag, som væsentlig samstemmer med dette, og i forrige Samling blev der fremlagt et andet Forslag med et mere begrænset Formaal. Medens nemlig det Forslag, der fremsættes i 1884—85, havde til Formaal at skabe en Statskole til Uddannelse af Kvinder som Lærereinder paa den Maade, at de kunne føres til den bestaaende fuldstændige Eksamen, gif derimod det Forslag, der blev fremsat i forrige Samling, kun ud paa at skabe en Anstalt, der skulde føre de paaagældende til en mindre fuldstændig Eksamen eller en Eksamen, som væsentlig havde til Formaal at sætte dem i Stand til at overtage Stillingen som Lærereinde i Forskolen for Smaabørn, Bogeskolen, som man har kaldt den. Det er nu ikke min Mening med at optage og fremsætte Forslaget i den Skikkelse, hvori det blev forelagt første Gang i 1884—85, at jeg vil erklære mig imod den Tanke at danne en særegen mindre fuldstændig Eksamen for Lærereinder, som særlig skulde anvendes i Forskolerne og alene have med Smaabørns Undervisning at gøre. Det er ikke min Mening at udtale mig mod den Tanke. Sigesom jeg anser selve Tanken om Forskolerne for meget rigtig, saaledes kan jeg i alt Fald ogsaa i og for sig tænke mig, at man vil finde en mindre fuldstændig Forskolelærereindeksamen for rigtig, og det uagtet Meningerne derom i Lærerestanden utvivlsomt ere delte; men det er min Opfattelse, at det her slet ikke drejer sig om et „Enten—Eller“ men om et „Baade—Og“, og at det ikke gaar an, at Samfundet tror at kunne lade sig